

SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr.

V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 6. uri popoldne.

Štev. 181.

V Ljubljani, v sredo 9. avgusta 1893.

Letnik XXI.

Dolenjski praznik.

(Konec.)

Dobro tri je bila proč, ko otvori shod gospod deželni in državni poslanec Fr. Povše kot podpredsednik katoliško-političnega društva. V navdušenih besedah pozdravi zbrani slovenski ljud nekako tako-le:

Pozdravljam vas, prečastita gospoda, najsrčneje v imenu katoliško-političnega društva, katero je vas, vrle dolenjske domoljube, sklicalo na shod v središču prijazne vinorodne Dolenjske. Radosti mi je polno moje srce, ko vidim tako ogromno število slovenskih mož iz Dolenjske zbranih. Hvala vam, da ste se odzvali našemu vabilu! Ker je naše društvo po Dolenjskem manj znano, dozdeva se mi potrebno, da v kratkih besedah razložim namen tega društva.

Izbralo si je starodavno naše gêslo: „vse za vero, domovino in cesarja“ in vodilo nam je izrek nepozabnega prebлага slovenskega škofa Slomška, ki veli: Dvoje nam je potrebno, sveta katoliška vera in jezik materinski. To dvoje hočemo zvesto ščititi in neskaljeno ohraniti našim potomcem, kakor so to nam izročili naši verni pradedje. Naša pravila nam vevajo, da skrbimo za boljše gmotno stanje, da se preosnuje in vredi socialni red v človeški družbi strogo po krščanskih načelih, kakor to tako lepo uči naš od Boga tako izredno blagoslovljeni sveti oče papež Leon XIII.

Resni so časi za naš narod; bodi si v gospodarskem, bodi si v narodnem pa tudi verskem oziru. Nesrečni lažliberalizem skoval je le take zakone ali postave, katere so pripomogle k nečuvnemu razvoju velikega kapitalizma, ugonobile pa male revniše delujoče stanove, osobito rokodelski, obrtni in poljedelski stan. Namesto male obrtnije nastale so velike tovarne s tisoči ubogih tlačanov. In kako bridko zdihuje ubogi kmetovalec pod butaro ogromnih plačil, davkov in drugih stroškov. Drugače mora postati, ohraniti se mora srednji stan v človeški družbi, očvrstiti osobito kmetski stan, najzanesljivejši steber človeškega reda pa tudi države.

V narodnem oziru nas čakajo še hudi časi, težki boji za naš naroden obstanek. Omenjam le na ravno te dni izišli program tako zvane nemške narodne stranke, ki je bila celó za to, da se naša država nekako federativno preosnuje, da se izločijo iz državnozbornske zaveze čisto slovanske dežele, Galicija in Dalmacija; to vse pa, da bi dobili osobito nas Slovence v pest in popolno oblast. Oprezni tedaj moramo biti in stati na braniku za našo milo materinščino.

Pa tudi v verskem oziru moramo biti na straži. Res je, da je naše slovensko ljudstvo, hvala Bogu, verno in zvesto udano svoji sveti veri, kakor to tako lepo spričujejo mnoge prekrasne, božji časti posvečene in zgrajene cerkve, ki dičijo naše hribe, griče in doline. A prav zaradi tega, ker naše katoliško-politično društvo čez vse ceni to lepo čednost našega dobrega naroda, zastaviti hoče vso svojo silo v to, da ohrani ter okrepi to dražestno svetinjo našemu narodu v polnem svitu in tako lepo, kakor so jo nam zapustili naši verni pradedje.

Dnevni red današnjemu shodu in govori, katere boste slišali, vam bodo nadalje še pokazali, po katerih potih hoče hoditi naše društvo ter služiti domovini in ljubljenu narodu slovenskemu.

Predno preidemo na izvrševanje dnevnega reda, imam čast, naznaniti vam, da so nam došli prijazni pozdravi.

Gospod dr. Papež izreče za tem iskren pozdrav blag. g. deželnega glavarja O. Detele, kar je vzbudilo nepopisno navdušenje mej vsemi udeleženci shoda.

Na to prebere preč. gosp. dr. Marinko došle brzojavne pozdrave:

Vižmarje: Živeli zborovalci na katol. shodu, Bog daj obilno blagoslova za probujenje katoliške zavesti!

Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Št. Vidu nad Ljubljano.

Gr. Malovrh, Anton Belec, Mekinec, Valent. Pipan.

Ljubljana: Bog blagoslovi vaše sklepe v korist domovini in krščanski obrtniji!

Konservativno obrtno društvo Ljubljana.

Regali, predsednik; Sturm, podpredsednik.

Ljubljana: Shodu katoliško-političnega društva v Novem Mestu obilno vspeha. Zborovalcem iskren slovenski pozdrav. Živele „Dolenjske Novice“, živelo novo katol.-pol. društvo za Dolenjsko! Vredništvo „Slovenca“ in „Domoljuba“.

Mokronog: Zadržan priti prosim katoliškemu javnemu shodu božjega blagoslova. Kličem odboru, govornikom in udeležencem: Slava!

Virant, župnik.

Kamnik: Obžalujem, da se osebno ne morem udeležiti vašega katoliškega shoda; zato pa toliko srčneje želim, da bi sveti Duh razsvetlil gospode govornike in omeščal srca vseh poslušalcev ter na vse razlil svoj blagoslov, da bi ta katol. shod stoterni sad obrodil vsem meni toliko ljubim Dolenjem in Belokranjem. Prošt Urh.

Ljubljana: Vsem zborujočim udeležencem pozdrav! Sklepom obilega blagoslova božjega. Živela katoliška zavest! Živeli rodoljubni Dolenjci!

Mnsgr. dr. Mahnič, Malenšek, Eržen, Bulovec, profesor Kržič, Šiška, dr. Lesar, Mrak, Jeran, profesor Zupančič, Oblak.

Mirna: Službeno zadržan želim katol. shodu v Novem Mestu obilnega vspeha. Naj živi, raste in cvete katol. ideja! Fr. Jarc.

Cirkvenica: Osebno zadržan sem v duhu z vami i pri vas ter želim današnjemu shodu najbolji vspeh; seme, ki ga sejete, pade naj na rodovitna tla, v korist katoliški in narodni stvari. V to pomaže Vsegamogočni. Prosenc.

Vsi so bili navdušeno vsprejeti. Predsednik shodu, g. Povše, pozove na to blag. g. primarija dr. Vinka Gregoriča, naj govori. O tem govoru, ki ga na drugem mestu priobčimo, moremo reči le to, naj se ne bere, marveč naj se proučava. Siroko duševno obzorje, svobodno, strogo logično naziranje in ljubeznjiva umljivost ga dičijo. Gromovito priznanje vsega shoda, ki se je pojavilo po govoru, je bilo popolnoma zaslužno.

Poročilo deželnega in državnega poslanca gospoda Viljema Pfeiferja o delovanju v obeh zborih, je bilo kot drugi govor na dnevnem redu. Gospod poslanec je že dalje časa bolehen; moral je v toplicah iskati pomoči in bolezen se mu še sedaj precej pozna, vendar pa ni hotel zamuditi prilike, da se ne bi pokazal na katoliškem shodu svojim volilcem. Javno je pokazal svoje pošteno in pravo slovensko mišljenje s svojim nasto-

pom ob tej priliki; s svojim govorom pa je pokazal svoje gorko srce za vse slovensko ljudstvo sploh in posebe za svoje volilce, ki so glasno priznavali, da so zadovoljni z njegovim delovanjem. Poročilo g. poslanca kmalu priobčimo.

Tretji govornik je bil namestnik deželnega glavarja in deželni odbornik g. dr. Fr. Papež. priporočujoč v izbranih besedah ustanovitev novega, ljubljanskemu pobratimega katoliškega pol. društva. Temeljiti govor je bil jasno začrtan program katoliško-politične stranke. Duhoviti in strogo logični oddelek govora, koder opisuje pojem, razvoj, potrebo in koristi radikalizma priporočamo posebe vsem svojim bralcem v premislek. Poslušalci so navdušeni odobravalni govor; toda menimo, da je g. dr. Papežu najljubše priznanje zagotovilo, da se njegov predlog kmalu izvrši in da dobi Dolenjska kmalu svoje toliko potrebno katoliško-politično društvo.

Četrti je govoril prečastiti gosp. Jan. Babnik, ki slovi po celem Slovenskem kot izvrsten govornik. Njegov govor, ki ga celega prijavimo, je obravnaval gospodarske razmere na Dolenjskem in je bil tako poljuden in praktičen, da ga poslušalci niso mogli prehvaliti. Marsikaj dovtipnih opazk je poživilo poslušalce in jih osvežilo.

Veličastno pa je bilo trenotje, ko je gospod govornik vso veliko zbrano množico vprašal: „Ali nam boste zaupali“, in ko so vsi kot jeden mož glasno odgovorili: „Bomo!“ In ko je ponovil vprašanje: „Ali nam zaupate? Povejte!“, in so vsi navzoči slovesno zaklicali: „Zaupamo“, tedaj se je moralo vsakemu pravemu domoljubu otajati srce in vzroditi sklep, da tega dobrega, zvestega, značajnega ljudstva ne smejo dobiti v pest lažnjivi preroki.

Za č. g. Babnikom se je še oglasil k besedi dr. I. Krek, šenklaški kapelan, in je vzlasti podvarjal, da pravi duhovnik ne more biti proti ljudstvu, da je tedaj prazno očitiranje, kakor bi pravi duhovnik mogel kedaj biti v nasprotju z blagrom ljudstva.

Gospod predsednik se v sklepnem nagovoru nekako tako-le izrazi: „Izvršen je s tem naš dnevni red. Kakor smo iz govorov slišali, nam je treba biti na braniku za blaginje našega naroda in osobito skrbeti moramo, da se blagostanje naših delujočih stanov zboljša.

Toda nikdar ne pričakujemo pomoči in rešitve le od drugih. Sami si moramo pomagati! Zato zbirajmo se, pa posvetujmo se, kličimo in trkajmo, dokler se ne sliši naš glas ter konečno doseže svoje pravice tudi slovenski narod.

Združujmo in zbirajmo se pod našo staro katoliško-narodno zastavo, na kateri se leskeče v zlatih črkah kot prva naša dražestna svetinja sv. vera katoliška. S trdno vero in zaupanjem v Boga v srcu ne bomo onemogli tudi v najhujših časih in bojih; v znamenju križa je zmaga tudi našemu narodu najbolj zagotovljena!

In tako odnesite, predragi dolenjski možje, po vsej prijazni Dolenjski prijazen spomin in navdušenost za vse dobro in blago v korist milemu narodu in zanetite povsod doma isto navdušenje, kakor ste ga danes kazali, v srcih vseh Vaših dragih dolenjskih rojakov, ki niso mogli tu biti; skrbite, da sledi današnjemu navdušenju tudi trajno plodno delovanje!

Predno sklenem, spominjam se dveh zlatih čednosti, ki tako lepo dičita naš slovenski narod, ki sta mu kar prirojena, to sta neomahljiva iskrena zvestoba in udanost našega ljudstva svoji sv. veri in vidnemu poglavarju naše sv. katoliške cerkve ter kot skala nerazrušljiva zvestoba do mile Avstrije in do njenega vladarja. Menim, da ne moremo bolje skleniti današnjega veličastnega shoda, kakor s tem, da Vas povabim, da vskliknete z menoj iz celega srca: Slava našemu ljubljensmu svetemu očetu Leonu XIII. in našemu dobrotljivemu vladarju cesarju Francu Jožefu I. — Zatem se zahvali vsem, ki so pripomogli k temu lepemu velikemu dokazu katoliškega mišljenja, najpreje zahvalja neumorno delavni pododbor, ki je vse tako lepo pripravil in vredil, dalje zahvalja blag. g. župana novomeškega in vse Novomeščane za skazano gostoljubnost, duhovščino za vneto sodelovanje in naposled vse udeležence prelepega shoda.

Tu nastopi od vseh burno pozdravljen blagorodni g. župan Perko, ki se v lepih besedah zahvalja katoliškemu političnemu društvu, da si je uprav Novo Mesto izbralo za shod in izreka iskreno željo, naj bi vsi lepi govori in vsi sklepi njegovi obstinili se. Hvaležni so bili vsi poslušalci za te gorke, iz srca prihajajoče besede. Č. gosp. profesor dr. Marinko je še zahvalil predsednika gospoda Povšeta, čemur so vsi živahno pritrdili, in nekako ob tri četrt na šest je gosp. predsednik, želeč vsem zbranim „z Bogom“, završil sijajni katoliški shod v Novem Mestu.

Kaj naj pristavimo temu poročilu? Neki visoki državni dostojanstvenik francoski se je letos o priliki petdesetletnice škofovanja sv. očeta in o priliki srebrne poroke laške kraljeve dvojice izrazil tako-le: „Kralji prihajajo v Kvirinal, narodje pa v Vatikan!“

Dá — narodje v Vatikan k Kristusovemu namestniku, da se od njega naučé pravega Izveličarjevega duha in po njegovem navodilu spoznajo zdravilo za svoje bolezni. Tudi naš narod je med njimi in svet ne pozna sile, ki bi ga mogla odtrgati od te poti. Ta zavest nam živi v srcu tem gorkeje, čim več veličastnih dokazov imamo, da je nepremično resnična. To zavest nam poživlja tudi prvi katoliški shod v središču zelene Dolenjske v lepem Novem Mestu. Bog živi vrle Dolenjce!

Katoliško-politična organizacija.

(Govoril dr. V. Gregorič na shodu kat. polit. društva v Novem Mestu.)

Čast mi je danes govoriti o naši organizaciji. Kaj je organizacija?

Ako hočemo biti dobro organizovani ali vrejeni, mora sleherni državljan, ki ima pravico in dolžnost odločevati v javnem življenju, vedeti zakaj se gre, in pripravljen biti v odločilnem trenutku složno delovati z drugimi svojimi somišljeniki. Tej slogi morajo pa v podlago biti ena in ista načela, katera vsi priznavajo za prava in resnična, in po katerih je edino mogoče uspešno, složno delovati. Ta načela morajo biti vzvišena, stalna, ne od danes do jutri, morajo človeka napeljavati k dobremu in blažiti njegovo srce, da bo njegovo delo, dovršeno po teh načelih, tudi v resnici dobro. Katero je pa to načelo, ki edino zamore vezati vse narode sveta, katero edino zamore napraviti slogo in mir med ljudmi? Odgovor na to vprašanje ni težek.

Kedor pozna zgodovino, ve, da je le ideja krščanska, vera krščanska, tista vez, ki veže ves svet, da le na krščanskih načelih sloni ves sedanji red na svetu, sloni vsa omika narodov, in ako se podere ta steber, podere se ž njim tudi človek, kajti Kristus je vzbudil v nas še le človeka, in ako zapustimo njega in njegove vzvišene nauke, izgine tudi iz nas človek, in živalska strast stopi na njegovo mesto.

Bodimo krščanski, se sliši vsaki dan. S tem hočemo reči, bodimo verni, spolnujemo zapovedi, bodimo usmiljeni, pravični, dobrodelni, i. t. d. z jedno besedo, skušajmo si pridobiti vse one lastnosti, ktere nas uči vsak dan sv. katoliška cerkev.

Ta načela se ne spreminjajo, os tanejo večno resnična, ker so nadnaravna. Mi smo katoličani, živimo po naukih sv. katoliške cerkve; ali ni umevno, da naj ta načela veljajo tudi v javnem, v političnem življenju, ali ni umevno, da bodo tudi postavbe narejene po teh načelih dobre, ali ni umevno, da se bo na podlagi teh načel vrnila sloga in zadovoljnost med narode, da bodo spoznali,

da smo vsi otroci jednega Boga, in da moramo ljubiti bližnjega ko samega sebe. Iz posameznih oseb sestavlja se družina, iz družin sestavljajo se vasi, trgi in mesta, iz teh sestavljajo se država. Ako krščanska načela blažijo posameznega, blažijo tudi družino, blažijo tudi vasi, trga in mesta, blažijo tudi državo.

Zivimo v ustavni državi, to je, ljudstvo si izbira svoje zastopnike, ti se zbirajo v razne zastope, kakor občinski, deželni in državni zastop, ter sklepajo z večino glasov postavbe, po katerih se mora dotične dežele ali države prebivalstvo ravnati. Ako so za nas katoličane v zasebnem življenju merodajni katoliški nauki, koliko bolj moramo skrbeti, da ti nauki veljajo tudi v javnem življenju, v politiki, kjer se odločuje narodov sreča in nesreča. Z liberalizmom v politiki menjavajo se tudi vladni sistemi, izumljeni po človeški pameti, kot edini pravi voditelji. Postave so prišle in izginile, stalnost v politiki je zginila, ker človek se je skušal ločiti od Boga, hotel je postati samostojen; tako zvana prostost v mišljenju nadvlada sedaj tudi v politiki. Reči smem, da se tu vresničuje latinski pregovor: quod capita, tot sententiae, vsaki svojo trobi, s kakšnim uspehom, nam kažejo žalostni nasledki liberalnega gospodarstva na narodnem, gospodarskem in socialnem polju.

Pozno sicer, a vendar le začnejo se zapeljavnemu ljudstvu odpirati oči. Gleda pred seboj globoki prepad, v katerega se mora zvrtniti, spozna pa tudi pred prepadom rešitev, trdni neomahljivi sveti križ, katerega se krepko oklepa, da se reši gotovega pogina. Koliko zla je prišlo nad človeštvo v zadnjih desetletjih, ko so se jeli narodi, zapeljani od gladkih liberalno-židovskih sleparjev, odujevati krščanski veri. Po imenu sicer ostali so otroci matere cerkve, ali namesto, da bi otroci slušali mater, zahtevali so, da naj bo mati podložna dekla ošabnim otrokom. A srce materno ne odneha, vedno vabi svoje otroke k sebi, uči jih, in jim odpušča, in otroci njeni jo vedno bolj slušajo. Občno katoliško gibanje pričelo se je po vesoljnem svetu. Na severu in jugu, od vzhoda do zahoda zbirajo se zavedni katoličani po katoliških shodih, zbirajo se v katoliško-politična društva, da dosežejo ustavnim potom katoliškim načelom prvo veljavo v javnosti, v politiki. In to je, gospoda slavna, katoliška organizacija ali vredba. Kar drugod storé, to je tudi nam Slovencem mogoče, le pričeti moramo, in pričeli smo že lansko leto s I. slov. katol. shodom.

Nasprotniki pokazali so se takoj, ali zaman; niso mogli ustaviti katoliškega gibanja, ki sedaj z novimi močmi preveja vse slojeve našega naroda. Da se to skupno delovanje nadaljuje, da se vresniči resolucija I. slov. katol. shoda o katoliško-narodni organizaciji ali vredbi, katera je Vam gotovo mnogim dobro znana, zato bodi skrb vsakemu iz med nas. Nobena še tako dozdevno neznatna volitev naj se ne smatra premalenkostna, da bi ne bilo vredno postaviti se za katoliška načela; veriga le tedaj drži, ako so posamezni člani trdni in dobro mej seboj zvezani; istotako pri politični organizaciji. Zaradi tega naj se snujejo v večjih krajih naših krajevni odbori, ki bi bili zopet zvezani z pododbori po deželi in z glavnim odborom stalne komisije v Ljubljani. Zbirajo naj se možje večkrat v razgovor o našem političnem stanju, in posebno ob času volitev naj bodo edini in složni za tistega kandidata, o katerem so prepričani, da je v resnici katoliški mož. Organizovati se moramo v tem smislu, da hočemo povsod, zasebno in javno v vseh zastopih, kjer se odločuje osoda našega naroda, kjer se odločuje osoda Avstrije sploh, povdarjati naša katoliška načela, in le po teh načelih sklepati zakone.

Tu ni nobene srede, ali za ali proti, jasnost mora biti, ker ako vlada mrak, ne razločimo dobro, kdo je za nas in kdo proti nam.

Umevno je, da mi Slovenci sami ne moremo ničesar doseči, kajti premaloštevilni smo; zaradi tega nam je treba iskati zaveznikov, in ti so enako misleči katoliški možje raznih narodov širne naše Avstrije. Če je katoliška skupina v protestantovski Nemčiji mogoča, zakaj bi ne bila mogoča tem bolj v katoliški Avstriji.

To bi bila glavna poteza naše organizacije. Nasprotniki katoliškega složnega delovanja, žalibog tudi med Slovenci, nam ugovarjajo, da smo nazadnjaki, protinarodni in nesposobni z našimi katoliškimi načeli delovati v javnosti. Slišal sem sam večkrat besede: „No, katoliki, kaj pa hočete? Nas

potisniti v srednji vek nazaj?“ Ime „katolik“ postalo je nekako zaničevalni izraz, žalibog tudi pri nas v ustih katoličana samega.

Predaleč bi me peljalo in prekoračil bi meje svojega govora, ko bi hotel na drobno razpravljati blagodejni vpliv krščanstva na vse naše javno življenje. Hočem le nekoliko besedij spregovoriti o vplivu katoličanstva na narodnost in socialne razmere.

Kdor pozna tok sedanjega časa, mi bo gotovo priznal, da stopa socialno vprašanje na površje. Ni kraja na svetu, kjer bi se pereče socialno vprašanje ne razpravljalo, in poskusi priti, do ugodne rešitve, so brez števila. In kje tiči vzrok zamotanih socialnih razmer? Odgovor na to vprašanje Vam podaja okrožnica sv. očeta Leona XIII. o delavskem vprašanju. Človeštvo odujilo se je krščanstvu v javnem in zasebnem življenju, močnejši skuša slabjšega podjarmiti in mu odreka pravico do obstanka. Svet topi se v morju divjih strastij, človek pozabi v tem divjem lovu po posvetni časti in imetju, da so pred Bogom vsi ljudje jednaki, bogatin in revež; kapital skuša uničiti delavca in kmeta. Ali ne opazujemo vsak dan, kako zapuščajo naši rojaki kar trumoma rodno zemljo? Kaj je temu vzrok, mar li jezikovno vprašanje? Ne, slabo gmotno stanje, revščina žene ljudi v Ameriko, da si pridobé sredstva za obstanek.

Odstraniti socialno vprašanje je jedino le mogoče na podlagi krščanskih načel, v smislu okrožnic Leona XIII. Zaradi tega je vsacega zavednega katoličana sveta dolžnost pri vsaki priliki delati na to, da vstopijo v zakonodajalne zastope res katoliški možje, ki ne delajo za korist posameznega, nego za korist ljudstva, kakor jim velewa njih katoliška zavest. Ako osnujemo mogočno katoliško stranko v Avstriji, zginil bo lažliberalizem in ž njim polagoma vsaj ojstrine zamotanega socialnega vprašanja.

Katoliško-narodna organizacija ne stavi na prvo mesto narodnosti. Zaradi tega smo morali slišati marsikatero psovko in jo bomo še slišali. Na take dvomljive ugovore odgovarjati zdi se mi tukaj neumestno. Za narodnost ne dela tisti, ki jo nosi pri vsaki priliki v ustih, ki za narod je, pije in spi. Za narod dela tisti, ki ima zanj srce in ki to kaže ne z besedami, nego z dejanji. Narod še ni rešen, ako se mu vedno le poudarja, da je že vse pridobljeno, ako se mu ohrani jezik. Duša in telo naroda ostati morata zdrava in nepokvarjena, materni jezik naj se rabi v poučevanje naroda, ne pa v pohujševanje. Naš narod je majhen, reven, ne more se nikakor meriti z mogočnimi sosedi, ki poželjivo stegajo roke po slovenski zemlji. Dobili jo bodo kmalu v svoje roke, če se ne pomaga vedno bolj propadajočemu kmečkemu stanu, korenini našega naroda, na noge. Tu se dela za narod, to je pravo narodno delo. Vsa mi bo pritrdil, da ima narodnost le tedaj pravo podlago, da se zamore le tedaj uspešno razvijati, ako je prebivalstvo v dobrem gmotnem stanju, ako je neodvisno od tujega kapitala, ako se skrbi za njegovo dobro vzgojo. To je bilo navodilo, katero je naše prednike navduševalo, vse za vero, dom, cesarja. Učiti narod po katoliških načelih, na podlagi njegove vere krepiti in napeljavati ga k dobremu, to je bila prva skrb voditeljev njegovih. Potem bo ljudstvo tudi ljubilo svoj dom, potem bo tudi v resnici narodno, bo tudi v resnici avstrijsko. Če je bilo to gaslo z „vero“ na prvem mestu takrat dobro, ko so se Slovenci budili iz svojega narodnega spanja, če jih je to gaslo pripeljalo do današnjega razvoja, zakaj bi se sedaj naenkrat odtujili temu gaslu, in mu odvzeli tisti biser, ki je od nekdanj dičil slovenski narod — vero. Moderni liberalizem neče o veri nič slišati. Vera naj se ne vmešava ne v šolo, ne v politiko, ne v vednost, ona krščanska vera, kateri se imamo Slovenci zahvaliti za to, kar smo, naj izgine iz javnosti, naj se odreče vsakemu vplivu na osodo slovenskega naroda, na osodo Avstrije sploh, zato ker nekatere ovira v njih sebičnem delovanju. Ne, in tisočkrat ne! Slovenski kmet je konservativen in ta se ne dá tako kmalu s puhlimi frazami oamiti; in ker ravno tista živa katoliška zavest slovenska najbolj ovira pri nas na Slovenskem razvoj liberalizma, zaradi tega kar naenkrat tisti hrup, da je vse, kar nosi na čelu ime „katoliško“, protinarodno, brezdomovinsko. S tem se hoče ljudstvo zbegati, se hoče speljati na tisto pot, na katero je speljal liberalizem sploh narode. Da se tudi to pri nas ne zgodi, to zabraniti je naloga katoliško-narodne or-

(Dalje v prilogi.)

zatorej ni čuda, če so se pogajali z Rusijo za njenim hrbtom. Monakovski list priporoča nemški vladi, da naj se tudi preveč ne zanaša na Anglijo, temveč naj gleda, da se sprizani z Rusijo. Seveda tak stot je lahko dati, ali drugače je pa, kako ga izvršiti. V Peterburgu imajo dosti skušenj, da Nemčija ni odkritosrčna prijateljica Rusiji in bi se zatorej za njeno vsiljevanje dosti ne zmenili.

Arton. Mi smo o svojem času, ko je francoska policija iskala Artona po vsej Evropi in se je po časopisih čitalo slednji dan, da so ga kje videli, pa jo je potegnil, predno mu je policija prišla na sled, izrekli misel, da ga le zaradi tega ne primejo, ker ga prijati nečejo. To naše mnenje potrjuje brošura, katero je priobčil Dupas, bivši tajnik ravnatelja javne varnosti. Ta Dupas je sam tisti policijski uradnik, ki je iskal Artona po Evropi. V brošuri pripoveduje, da je imel skriven nalog, paziti, da kje Arton ne pride policiji v pest. Potoval je bil v ta namen v London, v Benetkah je z Artonom občeval in se z njim pogajal, da bi bi mu prepustil tisti notie, v katerem so bila zapisana imena podkupljencev v panamski aféri. Arton je namreč podkupoval poslance, da so glasovali za panamsko posojilo. Pogajanja niso imela popolnoma povoljnega uspeha. Še pozneje jedenkrat je on iskal Artona, ali bi bil kmalu policist, ki je bil pri njem, vse spridil, v gorečnosti bi bil namreč Artona zares vjel, kar se pa ni smelo zgoditi. Da pa Artona bolj gotovo policija ne dobi, se je bil izdanemu iskalnemu pismu pridejal napačen popis njegove osebe. S prva se fotografija njegova ni pridejala, če tudi bi se bila lahko. Pozneje se je pridejala fotografija, ali taka, da bi Artona po njej nikdo spoznal ne bil. Ta brošura ima še marsikaj zanimivega in se čita kakor kakšen roman. Iz jednega odstavka se tudi dá posneti, da znani Andrieux, kateri je razkril toliko panamskih sleparij, ni popolnoma nedolžen pri panamski aféri. Ta knjiga je vzbudila veliko pozornost baš pred volitvami in utegne republikancem dosti škodovati. Vlada ne oporeka, da bi ne bilo res, kar se trdi v brošuri, temveč se le sklicuje na to, da je nič ne briga, kaj se je godilo pod prejšnjo vlado. Ko bi stvar ne bila resnična, bi pač sedanja vlada hitro pisca brošure zavrnila, kajti stvar jej najbrž ni popolnoma neznana. Nekateri sedanji ministri so tako bili v prejšnjem ministerstvu. Stvar se pa tudi ne tiče le prejšnje vlade, temveč vse republikanske stranke. Ta brošura je namreč zopet vzbudila sum, da je res, da so skoro vsi republikanski poslanci bili podkupljeni. Tukaj gre za čast republikanske stranke, katero mora braniti sedanja vlada, ker je iz nje izšla. Seveda, saj bi jo tudi branila, ko bi ne bilo mnogo resnice na tem, kar se je zopet razkrilo.

Obrtna reforma na Danskem. Tudi na Danskem spoznavajo, da trgovska in obrtna svoboda le uničuje nižje in srednje stanove. Zaradi tega se pa sedaj pripravlja zakon, s katerim se vpeje dokaz sposobnosti za vse obrti in s katerim se omeji ponujanje blaga od hiše do hiše. Agentje tujih trdk bodo smeli blago prodajati le po mestih in sklepati kupčije ne za manj kakor 200 kron.

Srbski minister narodnega gospodarstva je zaukazal, da se imajo premeriti vsi gozdi, in ob jednem določiti pravice države, občin in posamičnikov do gozdov. Deset komisij odide takoj na to delo.

Turčija in Egipt. Če je verjeti angleškim listom, egiptovski podkralj ni nič posebno dobro opravil v Carigradu. Sultan mu je naravnost povedal, da njega nič ne brigajo nasprotja mej Turčijo in Anglijo zastran Egipta. Turčija nikakor ni zadovoljna, da je egiptovski podkralj bil kar odlovil ministre, ki so bili Angliji po volji. Če je to res, je sultan pač le zaradi tega se proti podkralju tako izjavil, ker se boji, da bi s kako preneljenostjo ne zamotal še Turčije v kake težave.

Družbe sv. Cirila in Metoda

redna VIII. velika skupščina dné 26. julija 1893
v Sežani na Krasu.

III.

III. Po kratkem odmoru ob 10. uri vabijo skupščinarje in verni ljud mili glasovi ubranih zvonov v bližno svetišče Božje. Cerkev se napolni; župni upravitelj č. g. Fran Cvejn pristopi k oltarju ter opravlja presveto daritev za bvrše mrtve in žive družbenike ter sploh za krščanski prospeh slovenskega šolstva po priprošnji družbinih zavetni-

kov sv. Cirila in Metoda, h katerima je nedavno mnogo vernikov pošiljalo gorečih željâ v zavesti, da se z zadobljenim blagoslovom nebeskim ne bomo trudili zastoj.

Cerkveno petje so oskrbeli domači pevci in vrli učitelji iz okolice. Posebno veličastno se je razlegal ob koncu sv. maše „slavospev k sv. Cirilu in Metodu“. Cerkev je zelo lična ter ima dragocene oltarje.

IV. Nebo je bilo ta dan res milo, da smo lahko zborovali na prostem. Župan Mahorčič je prepustil v ta namen svoj prostorni krasni vrt, ki je bil tem povodom še posebej okusno ozalšan s cesarskimi in narodnimi zastavami. Kakor so naši pradedje nekdanj zborovali pod lipami, tako smo se tudi mi zdaj posvetovali v zavetju senčnih dreves. Za predsedniško mizo je očetovsko zrla na skupščinarje podoba cesarjeva, v polkrogu na zeleni trati je bilo dokaj sedežev, na jedni strani pa pripravljena miza za častnikarje, katere so poslali: „Slovenski Narod“, „Novice“, „Soča“, „Edinost“, „Sloga“, „Domovina“ itd.

Družbini prvomestnik T. Župan prične zborovanje po običajnem redu. Predstavivši zastopnika c. k. vlade gosp. Edmunda Fabiani spregovori: Slavna osma velika skupščina!

Prisrčno pozdravljeni, častiti skupščinarji, došli danes k VIII. veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metoda v Sežano.

Letošnje upravno leto je naša družba, trudeč se za slovenskega šolstva blagor, storila prevažnih korakov naprej.

Tega, častiti, Vas bodo prepričala današnja vodstvena poročila.

Naša družba vstraja po svojih pravilih na verski podlagi. — Le samo površen pogled v naše šole, čast. skupščinarji, bi Vas tega prepričal, kako je družbi sveta vera prvi faktor pri odgoji mladine. — Če Vam je pa pred očmi naše leposlovno delovanje, opozarjam Vas uprav zadnje dni izšle naše povesti „Ljubezen do mamice“. Ta povest je pravo zrelo onega verskega duha, ki veje v vodstvu naše družbe. Vzemite jo, berite jo — in topilo se Vam bo beročim čuteče srcé.

Naša družba se sme določno ponášati s svojo dinastično namero. Naše štiri brošure: „Cesar Franc Jožef“ — „Rudolf Habsburški“ — „Junakov“ I. in II. zvezek so glasna priča, kako da smo z ono besedo, ki ostane — širili ljubezen do cesarja in Avstrije svojimi spisi tako živim načinom, da se bo znabiti hvalila naša lojalnost še takrat, ko ne Vas nobenega, častiti, ne mene in tudi naše družbe nič več ne bo.

Naša družba je po svojih pravilih domoljubna družba, trudeč se na podlagi materine besede za naravni razvoj slovenskega šolstva. A ob tem, ko skrbimo v obmejnih krajih za svoje, tujega ne žalimo — mi ob skrbi za svoje spoštujemo tuje tako, kakor nam to velela vera in olika.

Iz teh uzrokov, častiti, prodira ugled naše družbe, vodstvu v tolažbo — slovenskemu narodu pa brezdvombeno v zadostilo. (Tako je; dobro — in živio-klici.)

Odlični gost, bivši državni poslanec dr. Dinko Vitezić, pozdravi v zvonki hrvaščini skupščino kot načelnik novoosnovane „družbe sv. Cirila in Metoda za Istru“.

Prvomestnik konstatuje zadostno število navzočnih pokroviteljev in zastopnikov ter pozove zapisnikarja, da v dokaz objavi zglasila delegate ter prične z vodstvenim poročilom za preteklo upravno dobo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. avgusta.

(Shod katoliško-političnega društva v Novem Mestu.) Poročali smo že ob kratkem, kako sijajno se je izvršil zadnje nedeljo katoliški shod v sredini Dolenjske. Natančneje poročilo nadaljujemo danes na drugem mestu. Tu le omenjamo, da je vtisek pri vseh udeležencih nepozaben in da najživejše zahvaljajo vse požrtvovalne gospode, ki so jim priredili ta duševni vžitek. Vso hvalo zasluži pripravljajni odbor za svoj trud; brez njega bi shoda ne bilo. Shod je bil zato v Novem Mestu, ker so ga Novomeščanje in Dolenjci sploh hoteli imeti. Misel je njihova. — Imeli so pa gotovo največje zadoščenje, ker so v izvršitev te njihove misli prihiteli tako odlični gospodje, ne plašeč se dolgega pota, ne strašeč se truda, samo dobri stvari v korist, samo zaradi navdušenega katoliškega prepričanja, v

Novo mesto. Ej, če nam hoče kdo očitati mračnjaštvo in nazadnjaštvo, pokažimo mu na novomeški katoliški shod. Neduhovniki, v najboljšem socialnem stanju v Slovincih, za narod zaslužni, nadarjeni možje, izbér, li dejali, našega posvetnega ratumnštva, so glasno dokazovali, da so kot svobodni možje, ne boječ se nobenega terorizma, vstopili kot bojevniki v katoliški voj. Slava zato blag. gg.: primariju dr. Gregoriču, poslancema Povšetu in Pfeiferju, in deželnemu odborniku ter poslancu dr. Papežu! Prepričani naj bodo, da je hvaležnost narodova, ki jo goji proti njim, in ljubezen, ki so jo izzvali v njegovih srcih, najboljši dokaz, da so narodni, da so v najžviženejšem pomenu pristno narodni. — Kot dostavek naj omenjamo še velečastnega trenutja s shoda. Velečast. gosp. župnik Babnik je dvakrat vprašal vso zbrano, nešteto množico: „Ali nam zaupate?“ In dvakrat je zagrmelo vseh štiritisoč mož: „Zaupamo!“ — Glasu jedinega značajnega ljudstva se nobena sila ne ustavi, to pomnimo tudi mi ter zaupajmo tudi mi v Boga in v naše dobro, pošteno, slovensko ljudstvo.

(Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.)

Premeščeni so č. g.: France Pešec, kapelan v Laščah, gre v Cirknico; Alojzij Češarek, kapelan v Boštanju, v Logatec; Jan. Piber, kapelan v Šent-Jernej, gre v Srednjo Vas v Bohinju; Venceslav Vondrašek, kapelan v Križevem pri Kostanjevici, v Šent-Jernej; Janez Pfajfar, kapelan v Mirni Peči, gre za ekspozita v Harije; Janez Bezeljak, kapelan v Logatecu, gre v Stari Trg pri Ložu; Janez Kalan, kapelan v Dolu, za mestnega kapelana v Kamnik; France Indof, kapelan na Dolih, gre v Prečino; Alojzij Železny, kapelan v srednji vasi v Bohinju, v Šmartin pri Kranju; Janez Jelenc, kapelan v Dragatušu, v Podzemelj; France Češarek, farni upravitelj na Suhorju, gre za mestnega kapelana v Metliki; Anton Šmid, kapelan na Mirni, gre na Vinico. — Novo so nameščeni č. g.: Mat. Rihar, semeniški duhovnik v Polhovem Gradcu, gre za kapelana v Lašče; Viktor Koechler, novomašnik v Ljubljani, gre za kapelana v Boštanj; Janez Legat, novomašnik na Breznici, gre v Križevu pri Kostanjevici; France Dimnik, novomašnik v Jaršah pri Ljubljani, gre v Leskovec pri Krškem; Anton Medved, novomašnik v Šent-Vidu pri Zatičini, gre v Mirno Peč; France Krevs, novomašnik v Mirni Peči, gre v Dol; Vincencij Čibašek, novomašnik v Kranju, gre na Mirno; Alojzij Jaklitsch, novomašnik pri Stari Cerkvi na Kočevskem, gre v Stari Log na Kočevskem; Karol Jaklič, novomašnik v Višnji Gori, gre v Faro pri Kostelu; France Juvan, novomašnik v Škofji Loki, gre na Dole; Josip Knific, semeniški duhovnik v Trbojah pri Smledniku, gre za Poklukarjevega beneficijata in kapelana v Gôrje; Tomaž Rožnik, novomašnik v Horjulu, gre v Polhov Gradec.

(Ogenj v službi pravice.) S Trate se nam poroča: Lanskega leta nekako meseca avgusta bilo je Pavlu Jelovčanu, trgovcu v Gorenjivasi, neko noč ukradeno iz prodajalnice veliko kave in še več družih stvari in nekaj malega denarja drobiža. Kdo je to odnesel, ni se moglo prav nič vedeti, zdaj pa je stvar po čudnem načinu prišla na dan. Dne 1. t. m., okrog 9. ure zvečer, naznanja zvon v poljanskem zvoniku požar; gorela je hiša malega posestnika G. K. v vasi Predmost tik Poljan. Ljudje so takoj pohiteli na lice nesreče, da ogenj pogasijo in branijo tik stoječa poslopja. Ko vlečejo ogoreni les vsaksebi, dobé med lesom veliko kave in družih štacunskih stvari. Čudno se jim je takoj dozdevalo, kaj pomenja takova zaloga, ker dotični s tem ne kupčuje; ali kmalu so spoznali, čegavo je to. Menda so še neke vreče imele črke P. J. Sodí se, da je imel G. K. dobro izvežbanega pomočnika v stroki uzmoviškega obrta. Koliko je v tem resnice, pokazala bo sodnijska preiskava.

(G. dr. Vinko Gregorič.) primarij deželne bolnice, se je vrnil s potovanja v Ljubljano, prevzel vodstvo svojega oddelka v bolnici ter zopet ordinira v navadnih urah.

(Iz goriške nadškofije.) Gosp. novomašnik Valentin Pipan iz goriške nadškofije, rodod Škofječan pride za kapelana v Sempas. Čast. g. Jožef Budin pojde za kapelana v Miren.

(Gasilci v Kropi.) Pri obnem zboru novoustanovljenega gasilnega društva v Kropi bili so voljeni: načelnikom posestnik Josip Jalen, namestnikom

ganizacije. Ohranimo ljudstvu tista načela, za katera so krvaveli naši pradedi proti divjemu Turčinu, ohranimo našemu narodu tisto živo katoliško zavest, ne samo v zasebnem, tudi v javnem življenju, katera edina ga je rešila narodnega pogina, in storili bodemo narodno delo v pravem smislu besede.

Katoliška vera nas uči, da se morajo ljubiti vsi narodi, saj je vse jeden Bog vstvaril, da močnejši narod ne sme zatirati slabjšega; vsak ima pravico do obstanka, vsak lahko živi in deluje poleg drugega. To je katoliško načelo, in narodni prepričani bi v Avstriji kmalu pojenjal, ako bi ta načela prišla v veljavo. Zaradi tega je naloga katoliško-narodne organizacije delati povsod na to, da v zvezi s katoličani v posameznih deželah, v Avstriji sploh, pridejo taki možje v postarodajalne zastope, katerim je to načelo sveto.

Katoliško-narodne organizacije naloga je pa tudi slovenskemu narodu pokazati, kje da mu preti nevarnost, varovati ga, da ne zaide na kriva pota. Zaradi tega je treba neobhodno shodov, razgovorov, je treba organizacije. Vsak zavedni Slovenec mora vedeti, za kaj se gré, in kako mora postopati, da služi skupnim koristim naroda in države.

Vse za vero, dom, cesarja bilo je vodilo I. slov. katol. shoda. Tega gasla držimo se tudi mi; organizujmo se, da bodemo zavedni katoličani, potem bomo tudi zavedni Slovenci, zavedni Avstrijci, potem bomo tudi Slovenci v mogočni Avstriji srečen, z duševnim in gmotnim blagostanjem obdarjen narod!

Naše gospodarske in politične razmere.

(Govoril poslanec V. Pfeiffer na katoliško-političnem shodu v Novem Mestu.)

Vsak poslanec je dolžan biti vedno v dotiki s svojimi volilci, obiskovati volilne okraje po zvršenem zborovanju, ali pa pri drugi priliki. Spolnujoč to dolžnost, obhodil sem, kadar je bilo potrebno, svoje volilne okraje, udeležil se shoda 4. aprila t. l. v Novem Mestu, in tudi današnjega zborovanja se radostno udeležujem.

Stopim pred Vas, prečastita gospôda, velecenjeni volilci, ne z namenom, da bi obširno ponavljal deželnega in državnega zbora razprave, katere ste kot pozorni čitatelji novin itak zasledovali.

Čitali ste, da so se sklenile važne trgovske pogodbe, izmed katerih vinorodne kraje najbolj zanima od 20 gld. na 3 gld. 75 kr. znižana carina za uvažanje laškega vina v naše cesarstvo.

Lahi so se hitro poprijeli te znižane carine ter v kratkem času (3/4 meseca) od 1. oktobra 1892 do 15. januarja 1893, uvozili v Trst in v Reko (okroglih) 500.000 hektolitrov svojega jako cenega vina; kakor je znano, prizadeva pridelovanje vina Lahom neznatne troške; lahko postavijo po 10 kr. liter vina v Trst ali Reko, tako, da so za 500.000 hektolitrov vina skupili pri nas v par mesecih najmanj 5 milijonov gld., katera svota izselila se je iz našega cesarstva v tujo laško zemljo; pa ne samo naš denar gre na Laško, ampak silno nizka cena laškega vina pritiska tudi vinsko ceno vinorodnih dežel.

Dunajski kmetijski in gospodarski list je izračunal, da je znižana carina samo Dalmacijo dosedaj oškodovala za 7 1/2 mil. gld., ker so dalmatinski vinorejci toliko ceneje prodajati morali svoje vino. — Če se vdomači enkrat pri nas tuje vino, težko ga je izpodriniti; trg enkrat izgubljen, se ne pridobi lahko nazaj.

To nesrečno pogodbo znižane carine na laško vino imenoval sem jaz trtno uš št. II, ker je ravno tako pogubna za vinorejce, kakor trtna uš št. I vinogradom. Kakor pri sklepanju trgovskih pogodb, tako tudi pri preosnovi naše denarne veljave, oziroma pri vpeljavi zlate valute, vlada ni poslušala svarilnih glasov, da se bo zlato podražilo, da bo pri prodaji, oziroma pri nakupu zlata nastal zopet ažio, da bodo zlati dobiček imeli le židovski spekulantje itd. Žalibog, prehitro uresničila se je ta bojazen, danes imamo že 4% ažio, namesto svetlega zlata umazan papir, vrh tega pa par sto milijonov goldinarjev več dolga, tako, da presega naš državni dolg ogromno svoto 4000 mil. gld.

Od te velikanske svote moramo plačevati vsako leto blizu 165 mil. gld. obrestij; težko zmagujemo plačevanje zemljišnega davka, ki znaša na leto okroglih 37 mil. gld., za obresti pa moramo šteti

165 mil. gld. Enkrat šteti 165 gld., je neizmerno veliko; vsako leto pa 165 mil. gld. plačevati, je blizu toliko, kakor petkratni zemljišni davek.

Če kdo od nas najme posojilo, se ob enem zaveže, da ga vrne v primernem času; ravno tako bo treba resno misliti, da se pričenjajo vračati državni dolgovi. Ako se zmanjšuje potom poplačila državni dolg in njega letne obresti, tem potom bo sčasoma mogoče znižati davke.

Opazujemo v nekaterih dobro gospodarajočih državah, da se ravno v tisti meri, kakor se plačujejo državni dolgovi, znižuje ta ali oni davek. Kdor je pravi prijatelj ljudstva, mora torej delovati na to, da se breme državnih dolgov zmanjša, ne da bi se pri tej operaciji — kar je samo ob sebi umevno — kratile pridobljene pravice raznih ustanov itd., ampak tako, da dobijo dotični državni upniki celo svoto, katero jim je država, ko je najela posojilo, obljubila obrestovati.

Tako se je n. pr. letos zgodilo pri konverziji takoimenovane marčne rente. Ako se pa hočejo poravnati stari dolgovi, je pred vsem neizogibno potrebno, da se ne delajo novi, kar je pa le mogoče, če se pri vedno rastočih troških za vojaštvo odločno in resno izreče: „Do sém in ne dalje!“

Voljno in potrpežljivo prenašali smo do sedaj ogromne troške oboroževanja, tudi dosedaj nismo nasprotovali sklenjenim zvezam raznih držav, samo da se ohrani ljubi mir, ker je krvava vojska s svojim morilnim orožjem in smrtonosnim strelivom najhujše zlo, ako se pomisli, koliko narodnega premoženja vojska za zmiraj uniči.

Dasiravno izdatki za našo vojno posebno od tistega časa, ko je Nemčija vzela nesrečni Franciji dve kronovini, od leta do leta naraščajo, tako, da so že neznosni, čuli so se v novejšem času nekateri pruski glasovi, očitajoči nam, da so naše vojne priprave nezadostne. Za tako očitanje se nam pač ni treba zmeniti; če dobimo proste roke, lahko s svojo politiko na drugo pot krenemo, tako da si vsaj vedno in vedno ne bodemo nalagali novih bremen.

Če tedaj troškov oboroževanja ne povekšamo, če štedimo pri raznih strokah državnega gospodarstva, bode sčasoma možno, da se vnovič ne zadolžimo ter pričnemo zmanjševati državne dolgove.

Za to treba resne volje; — saj se lahko prične z malimi prihranitvami n. p. pri umirovljenju raznih uradnikov in vojakov, katere proti njihovej volji pošljajo v prezgodni pokoj, dasiravno bi še radi služili.

Varčnega gospodarstva treba ne samo v državi, ampak tudi v deželni in občinski upravi ter v zasebnem življenju; take prihranitve so mogoče, ako se na primer sedanji celdnevni pouk skrči na deželi v poldnevni pouk, tam kjer še ni vpeljan ter se na ta način prihrani mnogo stroškov za zgradbo novih ali za razširjenje obstoječih šol, ob enem pa šolski otrok doma starišem vsaj pol dneva pomaga pri delu namesto drago plačanih delavcev; ako se dalje zamašijo (zataknejo) viri rastočega siromaštva, n. p. da se odstrani ali vsaj omeji nesrečna prosta ženitev.

Kdor ni nalašč zaslepljen, vidi in mora videti, da ravno prosta ženitev pahne največ gospodarjev v gospodarski pogin, da prej trdne hiše propadajo ena za drugo; gospodarski propad pa vleče navadno seboj tudi moralni. Omejitev proste ženitve je naša narodna dolžnost, ona je zahteva naše narodne socialne discipline, naše narodne odgoje, ker vemo, da se ljudstvo množi veliko veliko bolj nego sredstva za življenje — en oral njive ali vinograda n. p. ostane vedno enako velik, med tem ko prebivalstvo, katero se ima živeti iz tega orala zemlje, vedno narašča.

Škodljivost množitve ljudstva brez dovoljnih sredstev za življenje je žalibog vsakemu jasna; zateknimo toraj jednega glavnih virov te vsenarodne nesreče, odstranimo ali saj omejimo prosto ženitev, in hvaležni nam bodo najpreje sedanji rod in potem še bodoči rodovi.

Ta omejitev ima (ogromen) važen socialen pomen, globoko zadira tudi v socialno vprašanje.

To vprašanje sili na dnevni red ali bolje ono je že na dnevnem redu. Kdor je le količkaj mislil o njem, zna da je treba za dobro rešitev tega vprašanja največ napora in vseh kulturnih močij narodov in vlad. Da je važno, zelo važno to vprašanje, vidimo jasno tudi iz tega, da ima previdna rešitev tega vprašanja ravno v svetem Očetu bistrega, modrega zagovornika. Mi moramo zato skrbeti, da se po-

voljno reši to pereče vprašanje; priznavamo pa ravno tako in še bolj želimo, da se reši na podlagi krščanskih načel, kakor jih je učil naš Izveličar, kateri sam ni delal razločka med bogatini in reveži, kar je podlaga pravega zdravega socializma.

V velikih potezah predočil sem Vam materialno stanje države. Mnogo je še drugih vprašanj, ki bi jih bil rad spravil na dnevni red — žalibog zdravstveni obziri, ker sem ravno prišel iz toplice, mi danes še ne dopuščajo večjega duševnega napora. Hočem pa pri drugi priliki spregovoriti tudi o takih vprašanjih, o katerih (kakor n. p. o preosnovi davkov) i. t. d. danes še ne morem govoriti.

Preden se poslovim od Vas, preč. gospodje, moram še izreči gorečo željo:

Vsaki od nas moral je zapaziti, da v zadnjem času veje Slovanom v prvi vrsti Slovincem neprijazna sapa.

Kdor bi bil o tem še dvomil, moral se je prepričati o resnici tega, kar sem sedaj trdil, iz „celjskega nemškega Parteitaga“.

Taki govori, tako hujskanje zoper Slovence in v državnih temeljnih postavah zjamčene jim pravice je bilo do sedaj nečuveno. Hujskači so odlični člani one stranke, katera se sedaj ponuja vladi pri vsaki priliki, nadalje kakor je bilo čitati v novinah, kaže mnogo novejših določil in ukazov ravno to, da nismo brez nevarnosti, potem imenovanja štirih nemških profesorjev na veliki gimnaziji, katere obiskovalci so v ogromni večini slov. narodnosti i. t. d. Vse to so znamenja, da nam je pričakovati hudih trdih bojev, hujših morebiti, kakor smo jih kedaj imeli.

Sedaj velja starih Rimljanov rek: „In unitate robur“ „V edinosti je moč“ in v tem smislu jaz, kakor vsak pravi domoljub gojim iskreno želje da bi prenehal nesrečni preprič v domačem taboru in da bi bili vsi brez razločka stanu ene misli, namreč te: „Salus patriae suprema lex“, „blagor domovine ubozeza slovenskega naroda naj nam bode prva in glavna dolžnost in za njo v smislu starodavne zastave: Vse za vero, dom, cesarja zjedinitimo vse svoje sile. Ako, kar upam in iz srca želim, se izpolni ta moja želja, premagali bomo vse zspreke in priborili potomcem lepšo in srenejšo bodočnost na podlagi vsestranske pravice in bratovske ljubezni.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. avgusta.

Državni zbor se snide v drugi polovici septembra in bode zboroval do konca novembra. V decembru in januariju bodo zborovali deželni zbori. V februariju se pa zopet snide državni zbor, da nadaljuje svoje delo. Finančni minister Steinbach potoval je te dni v Načlov k grofu Taffeju. Posvetovat se je šel z ministerskim predsednikom o nekaterih stvarih, ki se tičejo bodočega državnobzorskega zasedanja.

Dr. Steinwender se je baje že naveličal svojega parlamentarnega delovanja in misli odložiti svoj mandat. Nam se to pač sedaj ne zdi prav verjetno, ker njegova stranka pridobiva veljavo, dočim jo pa liberalna izgublja. Slovenci bi pa gotovo ne žalovali za njm, ako se odtegne političnemu življenju, ker nam se je kazal vedno skrajno nasprotnega.

Zagrebski mestni zbor. Mej večino in opozicijo zagrebskega mestnega zbora so se vršila pogajanja, da bi manjšina zopet vstopila v mestni zbor. Pogajanja pa niso imela nobenega uspeha, ker večina neče priznati, da bi kdo smel interpelovati župana o postopanju policije, ker policijo opravlja mesto le po nalogu vlade, ne pa v lastnem delokrogu.

Rusija in Italija. Monakovska „Allgemeine Zeitung“ vé povedati, da se je mej Rusijo in Italijo sklenila neka tajna zveza. Ko je Italija videla, da se na Anglijo ni zanašati, da bi varovala njena obrežja, se je obrnila do Rusije. Dogovorili sta se, da bode Rusija pomagala Italiji, ko bi jo napala Francija. Italija bode pa Rusiji to povrnila z uslugami v orientu. Kje je izvedel to monakovski list, ne vemo in tudi to ne, če je kaj resnice na tej stvari. Nemogoče pač ni. Italijani so že večkrat pokazali, da si znajo dobiti zaveznikov in da tudi pri tem niso bili posebno izbirčni. Na njih zvestobo tridržavni zvezi se tudi nikdar ni bilo dosti zanašati. Avstriji tako niso nikdar prijazni,

Ivan Jalen, blagajnikom Valentin Šolar, tajnikom Fr. Pibroutz, odbornikom Karol Pibroutz, J. R. Hafner (župan). — Morda nobeden kraj ni bil bolj potreben tacega društva, kakor Kropa, radi res velike nevarnosti, katera nam vedno preti. Bog daj mnogo blazih dobrotnikov in podpornikov društvu, ker le potem se bo sploh razviti in v slučaju nevarnosti uspešno delovati zamoglo. Saj niti ene rabne brizgalnice nimamo za slučaj nevarnosti. Društvu želimo veselega napredka in mnogo uspeha!

(**Novo cvetje mažarske kulture**) o priliki stoletnice Kollarjeve poročajo časniki iz Turčinskega sv. Martina, da mažarsko oblastvo ni prepovedalo samo javnih slovesnostij, prepovedane so bile tudi domače, družinske slovesnosti. Orožniki so takoj vso odstranili, kar bi bilo količkaj spominjalo na Kollarjevo slavnost; celo skupni obed tujih gostov je bil prepovedan. V „Besedi“ smeli so biti navzoči samo člani in sicer le do 10. ure zvečer, ker ob tej uri so hišo morali zapreti. Cel dan jih je bilo zbranih okoli te hiše 12 orožnikov, ki so pazili, da noben tuji ni prišel v to hišo. Celo cigane, ki so godli v neki zasebni hiši, iztirali so orožniki na cesto ter jim prepovedali igrati. — Iz rojstnega kraja Kollarjevega, iz Mošovca, pa sporočajo listi, da so orožniki obkolili tudi rojstno hišo Kollarjevo ter niso dopustili, da bi si jo bili ogledali tuji. . . . Grozno! In vendar je to mogoče v Evropi, mogoče na Ogerskem in to koncem 19. stoletja, v veku liberalne svobode. Do takih surovostij vodi človeka živinska narodnost, katere ne oblažujejo krščanska načela. Zal da pred to moro moramo največ trpeti uprav Slovani.

(**Doktorjem prava**) bil je koncem meseca julija promoviran gospod Dragotin Kočvar iz Podturjaka na Kranjskem, sedaj c. kr. avskultant pri deželnem sodišču v Gradcu. — V tekočem letu bilo je na graški univerzi promoviranih osem Slovencev in sicer šest meseca julija, kateri so bili vsi člani akad. društva „Triglav“ v Gradcu.

(**Duhovne vaje**) vršile se bodo v goriškej osrednji bogoslovnici od 28. avgusta do 1. septembra. Čl. gg. duhovniki, ki se namerujejo vdeležiti, zglasiti se imajo pri prevzvišenem knezoadškofu vsaj do dne 21. avgusta.

(**Sklep šolskega leta.**) Iz Trziča: Dne 25. julija smo pri nas zaključili šolsko leto v cerkvi s slovesno sv. mašo in zahvalno pesmijo, v šoli pa s prelepim in mičnim svetjem učencev in učenk; z jedernatim kratkim nagovorom g. šolskega vodje in kaj srčnimi nagovori nekaterih učencev in učenk na vse zbrane, posebno pa še na one učence in učenke, ki zapuščejo šolo. Vse je bilo izborno, zato pa so se mnogoštevilna gospoda, stariši otrok in drugi poslušalci vsi veseli in zadovoljni razšli, potem, ko so bili najprirednejši še posebej imenovani in ko so otroci z vso navdušenostjo odpeli cesarsko pesem. Opomniti moramo tudi to, da se je ob enem s šolskim sklepom sklenila slavnost 300 letne zmage pri Sisku, na kar so nas spominjale nekatere kaj brhke pesmice učencev in učenk. — Vseh učencev in učenk bilo je v ljudski šoli 396, na obrtni pa 84. Učiteljskega osebja skupaj 8 in sicer 2 gg. kateheta, 4 gg. učitelji in 2 gđ. učiteljici. Posebno pohvalno moramo omenjati prelepo razstavo raznovrstnih ročnih del, katere so izvršile učenke po navodu gđ. učiteljice v pretečenem šolskem letu. Posebno priznanje gre v tem oziru gđ. B., ki je kljub slabemu zdravju toliko lepega izvršila s svojimi učenkami in se v resnici trudila. Ako omenjamo, da smo se kar čudili, ko smo videli snažne, lične sestavke, račune, risanje obrtnih učencev, smo vse omenili. Vsa čast vodstvu in za to mu tudi čestitamo na pohvalnem pismu, katerega je dobilo z višjega mesta.

(**Amerikansko.**) Z Radovice, 8. avgusta: „Amerikanski Slovenec“ poroča, da so v pre mnogih krajih zaprli rudnike in tovarne ter da je tisoče delavcev brez dela in zaslužka. Isto potrjujejo osebna pisma, ki zdaj kaj pogosto prihajajo, in tožijo o slabih časih. Zdaj se učijo oni naši lahkoživeci, kako dobro in potrebno je v dnevih obilnosti misliti na dneve pomanjkanja in bēde. Koliko bi jih zdaj rado prišlo v staro domovino, pa ni troška za tako daljno in drago pot. Pametni so z denarjem varčili, ga domov pošiljali in ga nalagali v naši posojilnici. Kako prav jim zdaj pride! Piše mi farman, ki je z ženo tam, da že dva meseca ne dela, in ne kaže drugega, nego vrniti se na dom. Prihranil si je lepo svoto, zdaj mu od tu pošljem 400 gld. za potni trošek. — V malem času sta v Ameriki dva mla-

deniča iz naše vasi ponesrečila in umrla. Jeden je pal v peč in vsled strašnih opeklin umrl v neznanstvih mukah v Steeltonu. Druzega so pokopali v Toweru sv. Magdalene dan. Hoteč zavreti kolo, pade pod voz in odtrga mu obe nogi. Družba plača zanj odškodnine 1000 gld. Bodi jima lahka daljna ameriška zemlja!

(**Dalmatinske novice.**) Dne 29. pr. m. je umrl v Šibeniku tamošnji kanonik, velezaslužni č. gospod Serafin Belamaric. — Krog Šibenika se zadnji čas surovosti in ubojstva množé. Za preje so bile nekako na dnevnem redu, a sedaj je huje. Često dobé koga ubitega v polju, ali kje drugje, malokdaj pa zalotijo krivca. — Velike vojne vežbe so letos krog Sinja. Začele so se dne 3. t. m. in trajale bodo do 23. t. m. — V Biogradu so ustanovili novo hrvatsko tamburaško društvo „Hrvatska Vila“. — Pri Solinu nameravajo izsušiti močvirje; za arheologični sestanek se posebno še ne brigajo. Zadnji čas se slišijo posamezni glasovi, naj se veljaki zberó in posvetujejo, kako bi bilo treba vsprejeti učene goste, ki bodo iz celega sveta se sestali v starodavnem Solinu. V okolici je vlada dovolila tudi saditi tobak; ker pa veliki prostori še niso razdeljeni, zato še jako malo napreduje ta saditev. — Da italijanašem v Dalmaciji nikakor ni odklenkalo, kaže zopet slučaj iz zadnjega časa. V zlatinski občini so italijanaši zmagali. Volitve so bile sicer zavržene, a Bog zna, kako bo dne 21. avgusta, ko so razpisane nove. — Dne 14. in 15. pr. m. je bila strašna toča v Voštanih in Kamenskem, občine sinske. Cesar ni pobila ona, zalila je povodenj z zemljo, peskom in kamenjem. Potoki so odnesli do trideset glav drobnice: ovác in kozadi. Letina je po teh vaseh popolnoma uničena. — V Čikagu je pri sestanku učiteljev govoril tudi Dalmatinec-Hrvat Vid Vuletić Vukasović. Odobravanju in čestitanju ni bilo ni konec ni kraja. Gospod Vul. je govoril hrvaško; profesor Knapp z vseučilišča čikaškega mu je prevajal govor v nemščino. Krog 5000 oseb se je udeležilo tega shoda.

(**Posvečen bode**) Phil. dr. France Ušeničnik, germanik v Rimu — nač. rojak iz Poljan nad Škofjo Loko — jutri, v god sv. Lavrencija, v subdijakona, Veliki Šmarni dan pa v dijakona.

(**Bolnice za nalezljive bolezni v kaznilnicah.**) Po ukazu pravosodnega ministra zgradé se pri kaznilnicah za nalezljive bolezni posebne bolnice, ločene od druge zgradbe. V ta namen bodo tudi na ljubljanskem gradu iskali zato primerne prostora.

(**V Marijnem Celju**) bo, kakor se nam poroča, slovenske romarje zastopal preč. g. dr. Medved, stolni vikar v Mariboru, kateri bo tudi daroval romarsko sv. mašo v Neubergeru in romarjem slovensko pridigoval v Marijnem Celju. Opozarjamo ponavljaje, da bo posebni vlak iz Ljubljane v petek 11. t. m. ob 6. uri zvečer odhajal ter na vseh postajah postajal in brez premembe vozov do Neubergera vozil, ter pride tje v soboto 12. t. m. ob 5. uri 5 minut zjutraj. Po daritvi romarske maše v farni cerkvi in zajutruku v gostilni „zur Post“, kjer bo tudi obilno število vozov na romarje za Marijno Celje čakalo, bo takoj odhod. Pešcem je tudi oskrbljen zanesljiv vodja za bližnjo pot. Ob dohodu v Marijno Celje bo slovesni sprejem ter se romarji zbirajo pred gostilno „pri belem angelju“, kjer gredo v procesiji v svetišče Marije. Stanovanj je mnogo oskrbljenih, isto naj si vsakdo že v vlaku naroči. Povratek je sicer v 14 dneh s katerim-koli vlakom, razven brzovlakov, vendar je večji odhod iz Marijnega Celja v ponedeljek dne 14. t. m. zjutraj s slovesnim sprevodom in poslovom. Tudi od Mürzuschlaga do Dunaja in nazaj je vožnja z ravno takim vlakom in v istem času po več kakor na pol znižani ceni (III. razred 2 gld. 60 kr., II. razred 3 gld. 90 kr. tje in nazaj) mogoča; vsi taki listki in vsakoršna pojasnila daje vožneravnatelj gosp. Paulin tje gredé.

Društva.

(**Konservativno obrtno društvo v Ljubljani**) bode imelo to nedeljo dne 13. avg. v gostilniških prostorih hiše katoliških rokodelskih pomočnikov svoj XVI. redni shod s sledečim vspreedom: 1. Poročilo predsednika. 2. O bivši obrtni enketi na Dunaju. 3. Slučajnosti. K temu zborovanju vabi vse svoje cenjene gg. člane
Odbor kon. obrt. društva.

(**Bralno društvo pri Sv. Juriju ob Ščavnici**) priredi v nedeljo, dne 13. avgusta, veselico v gostilni gosp. Fr. Vaupotiča s sledečim vspreedom: 1. Pozdrav predsednikov; 2. Slovan (moški zbor); 3. Slavnostni govor; 4. Bojna pjeema

(moški zbor); 5. Deklamacija; 6. Za dom (moški zbor); 7. „Oreh“, igra; 8. Domovina (moški zbor); 9. Godba; 10. Samospev, s spremljevanjem glasovirja. Na obilno udeležbo vabi odbor.

(**Dijaška kuhinja v Mariboru.**) Za ponedeljek, dne 17. julija t. l., bil je sklican občni zbor dijaške kuhinje v čitalnične prostore. Prišlo je pa premalo udov in zato se je moral napovedani občni zbor na osem dni pozneje, to je, na pretečen ponedeljek sklicati. Pa tudi takrat se ni posebno veliko prijateljev zbralo. Zanimivemu poročilu gosp. predsednika povzamemo, da je društvo hranilo 46 dijakov, — štiri iz c. kr. učiteljskega, — druge iz c. kr. gimnazije. Devet jih je hodilo obedovat vsak dan, dva po jeden, šest po dva, ostali pa po tri ali več duij, tako, da je bila miza dijaške kuhinje vsak dan povprek za 25 dijakov pokrita. Izdalo je društvo 916 gld. 28 kr., in še ostaja za prvo nujno silo 45 gld. 39 kr. V kratkih potezah na to gosp. predsednik slika bēdo marsikterege vrlega, pridnega, nadarjenega mladeniča, ki bi zaslužil izdatno podporo od dijaške kuhinje. Zato je proš en vsak rodoljub in vsak, kdor ljubi našo mladino, naj položi svoj dar, veliki ali mali, na mizo „dijaške kuhinje“, — sprejeli bomo pa s hvaležnim srcem vse, s čimer zamoremo stradojoči mladini pomagati, — denar, žito, krompir, maslo itd. — Le vrlo donašajte, rodoljubni Slovenci, in vse bomo obrnili v prid naše mladine! Pri sledeči volitvi bili so voljeni v odbor gg.: kanonik dr. Križanič, kanonik dr. Paiek, ravnatelj in profesor bogoslovja dr. Mlakar, magister Feliks Ferik, odvetnik dr. Jernej Glančnik, knezoškofski tajnik Majcen in stolni kapelan Kavčič. Odbor si je na to izvolil g. kanonika dr. Križaniča zopet svojim predsednikom, gosp. magistrata Feliksa Ferka podpredsednikom, g. ravnatelja in profesorja dr. Mlakarja denarničarjem in g. Majcena tajnikom.

Telegrami.

Ptuj, 9. avgusta. Okrajni zaštop ptujski volil je danes v okrajni šolski svet narodne kandidate dr. Ploja, notarja Ožgana, okrajnega načelnika Zelenika, posestnika Antona Gregoriča in poštarja Koserja. Za zgradbo železnice Ptuj-Krapina dovolil je 3000 gld. subvencije po predlogu zastopnika Gregoriča pod tem pogojem, da so napisi postaj te proge tudi slovenski in da sprevodniki kličejo tudi slovenski.

Dunaj, 9. avgusta. Vojna ladija „Cesarica Elizabeta“ je prišla v Yokohamo.

Dunaj, 9. avgusta. „Wiener Zeitung“ priobčuje cesarsko pismo, s katerim se začasno izročča vodstvo vojnega ministerstva feldcajgmajstru Mercklu.

Praga, 8. avgusta. Namestnik je razveljavil sklep mestnega sveta, da se napravi samo češki napis ulic, in ukazal je, da se odpravijo table s samo češkim napisom.

Ogerska Sobotica, 9. avgusta. Na smrt je obsojen kmet Jud, ki je najel dni-narja Rotha in Krauca, da umorita njegovega tasta. Roth in Krauc obsojena sta vsak v desetletno ječo.

Montpellier, 9. avgusta. Od 5. t. m. jih je sedem umrlo za kolero.

Peterburg, 9. avgusta. Od 23. junija do 5. avgusta je v nižnjegorodski guberniji z vštetimi sejmarji 258 zbolelo za kolero, 102 pa umrla. V Varšavi je dosedaj jeden, v Harkovu trije slučajji kolere.

Kodanj, 9. avgusta. Cesaričinja Štefanija je odpotovala na Dunaj.

London, 9. avgusta. Dolenja zbornica je odklonila brez glasovanja Chaplinov predlog, da bi se odložilo zborovanje.

Washington, 8. avgusta. Clevelandov nagovor pravi, da so stvari, ki se tičejo blaginje ameriškega naroda, ga prisilile, da je sklical kongres v izredno zasedanje. V nagovoru se razpravlja slabi trgovski in finančni položaj, kateri sta prouzročila zakona o nakupu srebra in kovanju srebrnega denarja.

Washington, 9. avgusta. Predsednikov nagovor nujno pozivlje, da se odpravi Shermanov zakon, da se store potrebne naredbe, s katerimi se pokaže, da vlada hoče izpolniti vse denarne zavezanosti države z denarjem v vseh civilizovanih državah priznanim.

Tovarna za svileno blago G. Henneberg

(c. in kr. dvorni založnik) v **Curihu** (Zürich) priporoča **naravnost zasebnikom, črno, belo in barvasto** svileno blago od 45 kr. do gld. 11-65 meter, — gladko, progasto, karirano, vzorčasto, damasti itd. (kacih 240 različnih baž in 2000 različnih barv, desinov itd.) voznine in carine prosto. Vzorec obratno. — Pisma veljajo 10 kr. in poštna karta 5 kr. v Švice. 12 (1 19-12)

Umrli so:

7. avgusta. Jožef Bajc, gostilničarjev sin, 2 dni, Zvezdarske ulice 2, oslabljenje. — Uršula Rebernik, gostija, 72 let, Emonska cesta 19, marasmus senilis

8. avgusta. Antonija Tamhina, uradnega sluge hči, 18 mesecev, Turjaški trg 4, škarlatica in davlea. — Antonija Čamernik, čevljarjeva hči, 3 leta, Vegove ulice 9, ošpice.

V bolnišnici:

6. avgusta. Janez Križaj, pristav državne železnice, 48 let, srčna kap.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	740 8	12 3	brezv.	megla	
8. u. pop.	739 7	22 6	sl. vzh.	jasno	0-00
9. u. zveč.	740 1	16 4	"	del. jasno	

Srednja temperatura 17.1°, za 2-7° pod normalom

Tržne cene v Ljubljani dne 9. avgusta

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 80	Speh povejen, kgr.	66
Rež,	6 —	Surovo maslo,	80
Ječmen,	6 25	Jajce, jedno	2
Oves,	7 50	Mleko, liter	10
Ajda,	8 50	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	6 —	Telečje	48
Koruza,	6 —	Svinjsko	60
Krompir,	3 20	Koštrunovo	36
Leča, bktl.	12 —	Pišanec	35
Grah,	12 —	Golob	16
Fižol,	10 —	Senč, 100 kgr.	50
Maslo, kgr.	96	Slama,	14
Mast,	70	Drva trda, 4 kub. mtr.	40
Speh svež,	62	" mehka,	5

Zahvala.

393 (1)

Globoko ganjenega srca se zahvaljuje podpisani vsej p. n. gospodi za zadnjo čast, skazano svojemu sinu

Jerneju

ob njegovem pokopu. Posebno zahvalo izreka polkovniku, ki je poslal regimentno kapelo, mnogobrojno zastopane slavnemu častniškemu zboru, prečastiti farni duhovščini, c. kr. državnim uradnikom in vsem spremljevalcem. Istotako se zahvaljuje za iskreno sočutje, skazano mu ob sinovi bolezni in za mnoge lepe darovane vence, kar je potrjemu srečo bolnega očeta vsaj nekoliko olajšalo prebitko zgubo.

V Ljubljani, 9. avgusta 1893.

Jakob Gestrin,

c. k. carinski nadoficijal v pok.

Služba organista in cerkovnika

se odda 1. oktobra t. l. pri proštjski farni cerkvi v Spodnjem Dravogradu na Koroškem.

Pogoji: Izurjenost v orgljanju in petju v cecilijanskem duhu in znanje slovenskega in nemškega jezika. Prednost imajo oženjeni, ako zna žena peti, in ki znajo kako rokodelstvo. — Dohodki: Okolu 250 gld. v gotovini, prosto stanovanje in nekaj polja.

Prosilci naj pošljejo svoje prošnje s krstnim listom in spričali na proštijo Spodnji Dravograd (Unterdrauburg) na Koroškem vsaj do 25. avgusta t. l. 391 3-3

Primarij dr. V. Gregorič

vrnil se je

s potovanja v Ljubljano ter zopet ordinira v navadnih urah.

394 1

Dr. J. Derč

stanuje od 6. avgusta nadalje

Stari trg, Florjanske ulice št. 1.

385 3-2

Dunajska borza.

Dne 9. avgusta.

Papirna renta 5%, 16% davka	96 gld. 70 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	96 " 45 "
Zlata renta 4%, davka prosta	118 " 70 "
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96 " 50 "
Akcije avstro-ogerske banke, 800 gld.	97/8 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	336 " 75 "
London, 10 funtov strl.	125 " 30 "
Napoleonor (20 fr.)	9 " 89 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 90 "
Nemških mark 100	61 " 17 1/2 "

Dne 8. avgusta.

Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 60 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94 " 30 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 " 50 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	161 " 75 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	192 " — "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 " 80 "
Zastavna pisma	— " — "
Kreditne srečke, 100 gld.	198 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	67 " 50 "

4% srečke dunajske parobrodne družbe	142 gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 30 "
Salmove srečke, 40 gld.	67 " 50 "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	— " — "
Ljubljanske srečke	23 " 75 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	149 " 75 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2885	— " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105 " 75 "
Papirnih rubeljev 100	129 " — "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjše dobitke. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnic.